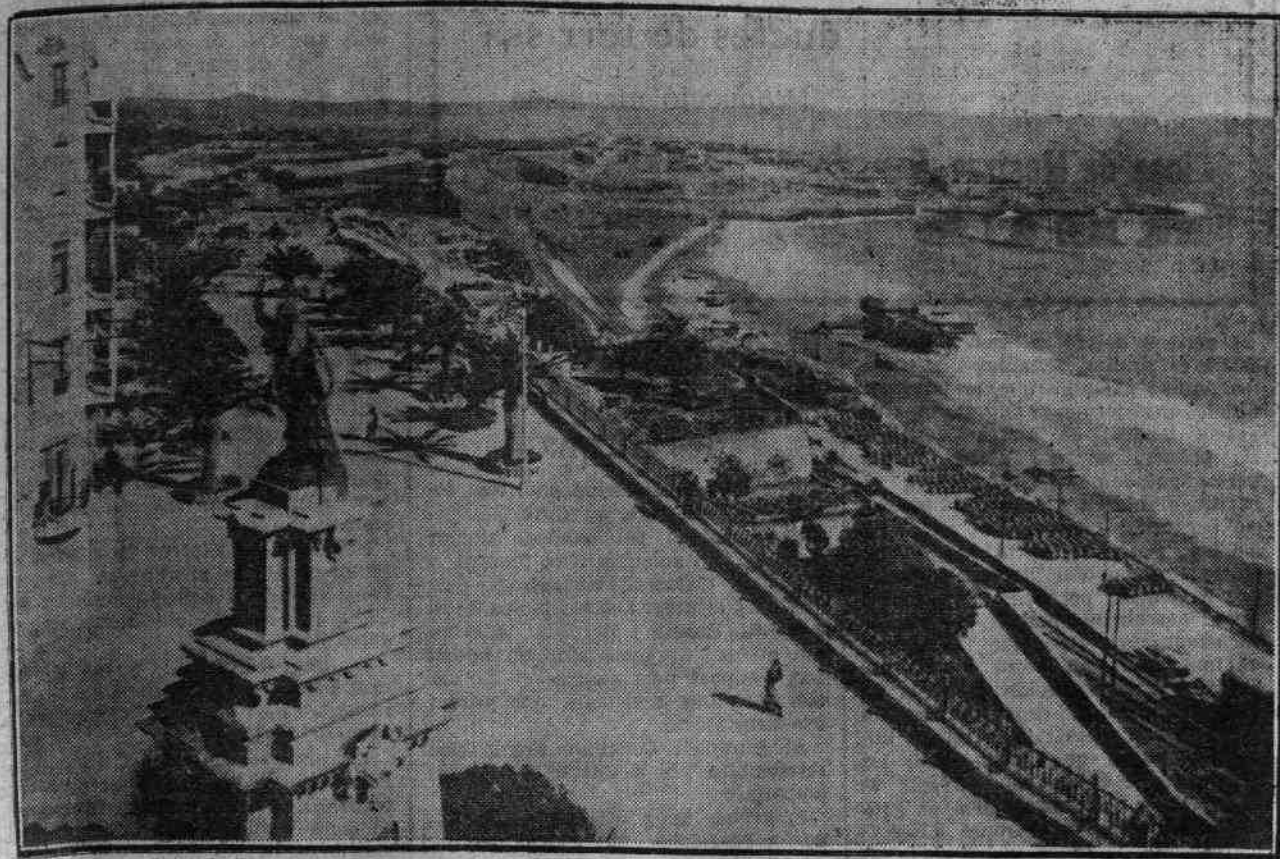

Aspectes de Tarragona i Reus

TARRAGONA. — Passeig de Pi i Margall

CIVIS TARRACONENSIS SUM

A Mossèn Jaume Bofarull, a la clara amistat del qual dec la «carta de ciutadania tarragonesa en l'ordre de Madona Poesia».

Hem viscut! Hem viscut la vida plena.
Quants de segles, Amic, han rodolat
Dins un sol dia d'or? L'alma Amistat
Riu amplíssim en féu d'ardor serena.

Hem viscut! Els cors nostres segle vena
S'obriren efusius i, de bell grat,
Ideals i records s'han transvesat:
Rius confluent que l'un a l'altre emplena.

Hem viscut! Conviscut! Hi haurà ventura
A là d'el pur donar-se pariona?
Ah! i els teus dóns, què me n'han fet de ric!

Tu has pres ma cendra i jo ta flama pura
On crema el Geni august de Tarragona:
«Civis» per tu ja en sò. Mercès, Amic.

MOSSÈN BARTOMEU BARCELÓ
Català de Mallorca

Tarragona, 15 - IX - 31.

Els antics calderers de Tarragona

Al primer terç del segle XIV, entre els industrials tarragonins hi havia un calderer, anomenat Guillem Bossa, casat amb una tal Elisenda i no sabem si tenia fills—escriu Sang Capdevila a «La Cruz» (31 d'agost de 1931).

La causa d'haver-se perpetuat el nom d'aquest artista fins als nostres dies, fou la seva sobrada indigència que sovint l'obligava a manllevar diners amb escriptures, les quals quedaren arxivades en la notaria de la ciutat.

No ignorem pas que la pobresa

era el patrimoni general dels artistes d'aquella època, però la del nostre calderer sembla que algunes vegades arribà a ésser molt apurada. Ordinàriament pagava un deute amb diners emprats; i si no trobava qui li volgués prestar diners, malfic, comprava mercaderies a fiar per tal que el capital necessari per a satisfer els seus més urgents compromisos; i així anava trapejant la seva crítica situació.

Un jorn, però, en què un dels seus prestamistes, anomenat Pere Trilla, li exigia la restitució d'una determinada quantitat, el pobre calderer no pogué trobar cap jueu ni cristià que l'ajudés a sortir d'apuros; cansat de pidolar i de rebre negatives, ja estava aconhortat que li desmoblessin la botiga, quan, al 7 de juliol de 1518,

ció dels seus avis calderers; i ho raonava de la manera següent: els calderers són els mestres dels arquitectes, car ells agafen una superfície plana, com ho és una planxa d'aram, i a cops de martell li donen la figura que volen, resultant que aquell tros pla d'aram, a les seves mans, es converteixen en un utensili d'economia domèstica, com una poella, un cànier, un perol, una llumenera, etc.; així mateix fem els arquitectes: prenem una superfície plana de terra i amb el martell del paleta el convertim en una casa, un temple, una fàbrica, etc., de manera repetida, que la meua vocació d'arquitecte esdevé d'haver tingut els avis calderers.

I afegia, encara, amb major entusiasme. I si jo sóc d'arquitecte Gaudí ho dec a què els meus avis eren calderers de Tarragona, car aquesta gegantina ciutat de les muralles cíclopiques els imprimí el caràcter de la «gent del llamp», que no es deixa lligar per la rutina d'uns motllos asfixiants, sinó que salta, amb valenta independència, per damunt de tot obstacle que dificulti les empreses originals de llur consciència.

Qualsevol que hagi conegut personalment al famós mestre, si es va fixar detalladament en la seva idiosincràsia i en l'aspecte humil que el caracteritzava, fàcilment comprendrà que, en fer les sobredites manifestacions, parlava amb tota sinceritat.

I aitals declaracions, fetes francament per una personalitat com la de l'eminent mestre Gaudí, esdevenen un elogi ben remarcable per als calderers tarragonins.

El moll de Tarragona l'any 1492

Al marge d'unes recerques per un treball de curs que tingueren ocasió de fer a l'Arxíu de la Corona d'Aragó, ens vàrem trobar amb l'agradable sorpresa, tot regirant un registre, de conèixer uns documents que per relatar-los amb coses de la nostra ciutat i principalment de la construcció del moll, volguérem copiar-los i donar-los a conèixer als tarragonins, com a cosa curiosa i que enriqueixi la nostra història local.

No sé positivament — diu «Diario de Tarragona», del 22 de juny de 1930, En J. Tuset i Almazan—si ja han estat transcrits en alguna investigació històrica de la ciutat; però encara que sigui així, no perdí per això importància el fet de veure com s'ocupaven en el temps de Ferran II el Catòlic de les coses nostrades i com amb força anticipació es feia notar la importància que havia de tenir el moll de Tarragona. No deixa d'ésser també interessant l'aportació de totes les viles del Camp de

Tarragona per la construcció del dit moll, veient ja amb ell la sortida natural dels productes agrícoles per les terres de la Mediterrània. Encara que sigui una mica llarga la transcripció dels dits documents, comencem pel que en el Registre real número 3570 té el foli 76. Diu així:

«Civitatem Tarracone. Regent per quant nos per insta la gran utilitat e benefici que spere seguir atots nostres subdits nevagents per les mars de aqueix principat, del moll que en la part de la ciutat de Tarragona se construeix, e de la sabent que t bé reix lo edifici e obra de aquell e que no es dubte vendrà a deguda perfecció donant se forma per hon se hagen les pecunies per a la prosequió de aquell necesaries; per tant nos desitjant e volent que lo dit moll en tot cas se faci per los molts utilis respectes que en aço concorren, havem fet comissió que sia imposat sota dret en les viles e lochs del compte (i.e.) Tarragona per a vida de les despeses del dit moll segons en dita ciutat es estat imposat, e de aço hauré fet comissió als eclesiàstichs de la dita ciutat segons en nostra provisió al qual nos referim se conte. Per que us encarregam e manam que conformantvos ab la voluntat nostra e atenent a les respectes que en aço nos han mogut observant la dita nostra provisió tostemps que a vos sera recorregut sobre la exacció de aquella presen tot consell favor e ajuda que lo cas requere i si menester sera sobre les dites coses otorgaren les provisions necesaries e oportunes afli efecte que lo dit moll se proceguessa e sa acabí segons es nostre degit e per defecte de pecunies no se aquell a desajar ni sobreseure en tant gran benefici e alxins pregam encarregam e manam aço tingau per recoment segons de vos contem. Data en Caragena a XXIII de setembre Any Mil CCCLXXXII.

—Yo el Rey.—Dirigitur jacobus dez torrent regenti cancellariam—et dem.—Sub similis forma kalendario et signatura fuit scriptum ad illustrem. Infantem enriqueum Locumtenentem generalem in principatum Cathalonie etc.»

En el mateix registre i al foli 76 veiem, trobem un altre document amb la mateixa data de 24 de setembre de 1492 i que també és força interessant. Diu així:

«Procurador real per quant nos havem haguda informació de la fabrica del mo: ques edifica en la mar de Tarragona, e de la gran oportunitat que es en lo loch de acabar aquell ab la perfecció, ques perany puix se dona forma de non se hagen pecunies per a prosequir la dita obra. E per que nos considerada la gran utilitat e benefici que del dit moll espera e senyaladament dels vassalls vostres e circumvenys de la dita ciutat e camp de Tarragona e per aquest respecte desitjam e volem que en tot cas lo moll se acabe havem donat licència que sien imposats drets o impositons a les viles e lochs de la jurisdicció de la Iglesia de Tarragona essent nos siat així per part de aquella e de la dita ciutat supplicat E per que es deguda cosa que per lo semblant vostres vassalls qui no menys que los altres se poran aprofitar e augmentar de la prosequió del dit moll

REUS. — Carrer de Monterols

contribuesquen en les dites despeses per ço vos pregam e encarregam molt afectuosament e per gran servei nostre sien propici en les dites coses e procureu que los dits vostres vassalls contribuesquen e participen en

les dites despeses per semblant en aquella imposició de dret e drets com en los altres lochs del dit camp se ran imposats e tenim aquesta obra per aquella imposició de dret e drets com en los altres lochs del dit camp

FARMACIA CENTRAL

DE **M. GÜELL**

Especifics nacionals i estrangers. — Aigües minero-medicinals — Oxigen — Oripèdia. — Vacunes — Sèrums

Rambla de Sant Carles, 41 i Sant Fructuós, 5
TARRAGONA

TALLER DE SERRALLERIA

DE **Josep Gil Sabaté**

Plaça de la Llibertat, 9. — Telèfon 196 A
TARRAGONA

Ferros per a obres de totes classes. — Panys de seguretat. — Reixes Especialitat en treballs d'art. — Reparacions de tota mena

MIQUEL DURAN

GUIXAIRE DECORADOR

Constructor de tots els treballs de guix i pasta per a la decoració de les dependències de la Fàbrica de Tabacs de Tarragona

Carrer Concòrdia, 71 - Telèf. 31776 - Barcelona

CASA RECASENS

PASTISSERIA
I CONFITERIA

Especialitat en «guayabos»
de fruita per a tots els gustos

7 - Sant Agustí - 7 - TARRAGONA

Magatzems de metalls Vidres plans
Cristalls i Pisa sanitària

Rafael Mutlló
Apodaca, 11 - TARRAGONA - Telèfon 427

Madrid: Plaça de les Cortes, 6. - Barcelona: Via Layetana, 2

Serveis regulars de vapors comercials i correus entre la Península, Balears, Nord d'Àfrica, Canàries, Guinea Espanyola

Servei fix ràpid setmanal Mediterrani-Cantàbric

Sortides tots els dimarts de Barcelona cap a València, Alacant, Cartagena, Mòril, Almeria, Màlaga, Melilla, Cádiz, Huelva, Sevilla, Vigo, Coruna, Ferrol, Múrcia, Santander i Bilbao.

A més admet en aquest servei arribada cap a Avilès, Sant Sebastià de Pravia, Lueca, Nàvia, Tàpia, Rivadeo, Vega de Rivadeo, Foz i Vivero, i a l'efecte es donaran coneixements directes amb nòlits seguits.

Servei fix setmanal amb Balears

Sortides de Tarragona els dimecres, a les deu hores, cap a Palma. Arribades els dimecres a les set hores, de Palma, Sortides de Barcelona cap a Palma i viceversa, tots els dies (excepte diumenges).

Servei fix cap als ports del Mediterrani, Nord d'Àfrica i Canàries

Amb sortides quinzenals els dijous, admetent càrrega i passatge.

Nova línia de Fernando Poo

Amb sortida de Barcelona els dies 15 de cada mes a les 16 hores, cap a València, Alacant, Cartagena, Cádiz, Las Palmas, Tenerife, Río de Oro (facultativa), Monrovia, Santa Isabel i els altres ports del continent, admetent càrrega i passatge.

Per a informes i admissió de càrrega i passatge dirigir-se al consignatari

ROMAN MUSOLAS, APODACA, 38 - TARRAGONA

Consignataris de vaixells
Agents de Duanes col·legiats
Trànsits - Noliejaments - Embarcaments
Transports - Assegurances

Comercial Combalia Sagrera, S. A.

Central: BARCELONA.—Passeig Colom, 25
Telèfon 22024

MADRID TARRAGONA SABADELL
Av. Pi i Margall, 12 Pl. Olòzaga, 10 Rambla, 217
Telèfon 10321 Telèfon 4 Telèfon 1400

PORT-BOLL.—Méndez Núñez, 28
Telèfon 25

CASES ALIADES: Gorbère - Irún - Hendaya - Basilea

Telegrames i Telefonemes: BERGON

Consignació de vaixells - Agent de la COMPANIA SOTA I AZNAR - Assegurances marítimes

A. ROSSELL PORTA

AGENT DE DUANES

TELEGRAMES: «ROSSELL». — TELEFON NUMERO 49. — PLAÇA OLÒZAGA, 12. — TARRAGONA

de dones, tindran sempre un caràcter provisional i transitori, fins i tant, que els senyors rectors o encarregats de l'església, puguin organitzar un cor d'homes o nois. (Motu Proprio, capítol 7, article 22).

Quarta. — En els casos, en què es concedeixi autorització pels motius de la conclusió anterior, s'hauran de complir les següents conclusions:

(a) Es cantaran composicions corals d'inspiració de sales i d'unes

Cinquena. — Estan absolutament prohibides, a l'església, les capelles de música compostes d'homes i dones. (Motu Proprio, capítol 4, article 12).

El segon tema, el desenvolupa el mestre de Capella de la Catedral,

curin derivar una part d'oli d'oliva en forma de barreja, que es sotreu al mercat una gran quantitat d'oli pur, pujant-lo de preu.

El cinquantenari del descobriment del bacil tuberculó. — El dia 24 de març vinent es compliran els cinquanta anys del descobriment del bacil tuberculó per Robert Koch, el qual en aquella data va signar una començança de la seva obra científica. La Societat de Fisiologia de Berlín, per commemorar aquesta data, nom celebrerà diverses cerimònies. La «Fundació Robert Koch», que per la depreciació de la moneda ha perdut quasi tot el seu valor, serà reconstituïda.

Mort del doctor Eugent Lyman Fisk.—Acaba de morir, a Dresde, el doctor Lyman Fisk, de Nova York, fervent partidari dels exàmens sanitaris per periòdics. Era el director mèdic de «Life Extension Institutes» (Institut per a la prolongació de la vida) de Nova York. Aquest establiment és considerat com un centre model per al descobriment i estudi de malalties.

Ha mort el degà dels metges anti-triacs.—El doctor Jozep Syeckbacher

de noranta tres anys, i per això e
més vell dels metges austríacs, acaba
de morir prop de Salzburg.

**La lluita a Itàlia contra l'avort pro
vocat.** — Una de les disposicions més
importantes de la llei és la que obliga
el metge a denunciar tot avort ope
rat o tota temptativa d'avort que ar
ribi a son coneixement en l'exercici
de la seva professió. Durant l'any
1929 han comparegut davant la jus

Mortalitat de metges
als Estats Units

Durant l'any 1930, segons el «Journal A. M. A.», es registraren 2.941 morts de metges als Estats Units. A l'any acadèmic que va finir el 30 de juny de 1930, es llicenciaren 4.569 metges; es produí, per tant, un augment de 1.622 l'edat mitjana dels facultats nats és de 63,7 anys (mínimum a 2

anys i màxim a 87 anys). La causa principal de la mort fou proporcionada per les malalties del cor que figuren en 5.059 casos, o sia prop de 30 per 100.

cerebrals, 353; pulmonies, 269; malalties del ronyó, 265; tumors malignes, 242, etc. Les morts per accident foren 130, d'elles 66 per automòbils.

me, 24 per caigudes, 8 per ferides d'a-
ma de foc, 5 per excessives dosis me-
dicinals, 4 per ofegament, 3 per cro-
mades, 3 per òxid de carbó, 3 per a-
fixia, etc. Els suïcidis foren 65; e-
homicidis, 6. Alguns metges abunda-
naren la professió; entre altres, el
presidents de banques, 16 farmacèu-

tics, 8 advocates, 6 missionaries, 5 pa-
tors ecclesiastics.

La T. S. F.

Dijous 5 de desembre

EL MES INTERESSANT

22:00: Concert pel Trio Toldrà, des de la Granja Royal. (Barcelona.)

BARCELONA—Radio Barcelona (349). «La Palabra», diari parlat de Radio Barcelona. 7:30 a 8 matí: primera edició. 8 a 8:30 matí: segona edició. 11:00: Campanades horàries de la Catedral. Servei meteorològic de Catalunya. Servei meteorològic radiotelegràfic per a les línies aèries.

13:00: Música lleugera, en discos. 13:30: Concert pel Sextet. 14:00: Informació teatral. Secció cinematogràfica. Discos selectes. 14:15: Revista cinematogràfica per J. Cuesta Ridaura. 14:20: Concert. 14:50: Borsa del Treball de EAJ-L. 15:00: Sessió radiofònica en obsequi de les institucions benèfiques. 19:00: Concert pel Trio Toldrà. 19:30: Col·lecció de monedes. Sessió infantil: Acontis, contes, endevinalles, poesies, etc. 20:00: Reportatge en català per J. Navarro Costabella. 20:15: Programa del radiodifent. Discos a petició de senyors subscriptors de Radio Barcelona. 20:30: Curs superior d'anglès. 21:00: Campanades horàries de la Catedral. Servei meteorològic de Catalunya. Col·lecció de monedes, valors i cotons. 21:05: Orquestra. 22:00: «Activitats». Radiogracia de vida catalana. Número segon. 22:30: Transmissió des de la Granja Royal d'un concert a càrrec del Trio Toldrà.

Radio-Associació EAJ-L (251). 19:00: Carilló. Emissió femenina. Full del dia. (Comentari femení). 19:15: El disc de moda. 19:20: Curs de cuina pràctica. Els dos plats de demà. 19:20: Conversa femenina. Recomanacions profitoses per a la llar. 19:25: Secció de consells. Pregunta i resposta relacionada amb la dona. Borsa femenina de treball. 19:45: El trio alternant amb discos. 19:45: Informació cinematogràfica. Crítica d'estrenes pel públic. A. Navarro Sedó. 14:00: Hora exacta. Música. 17:00: Carilló. Discos. 18:00: Hora exacta. Emissió infantil. Música. 18:05: Lliçones d'Història de Catalunya, a càrrec de «Pelegrina». 18:40: Explicació de barbaquismes del parlar amb llur substitut en la llengua catalana. 18:50: Concursos infantils i secció de regalats. 18:55: Musiqueta alegre. 20:00: Carilló. Concert d'orquestra. 20:10: El disc dels radiodifenters. Radiació d'un disc sol·licitat per algun radiodifent. 20:15: Canvis de valors i monedes. Breu informació de la sessió de Borsa Música. 21:00: Reportatge microfònic

a càrrec del publicista Octavi Salter. 21:10: Música selecta. 21:25: Canvis de cafè, sucre, cacau, moreno, cautius. Breu impressió del mercat. 21:35: Música. 22:00: Recital de cançons per la senyoreta Irene Rager. 22:30: Ballades a càrrec de Sportmen Jazz Orchestra.

PENÍNSULA. — Madrid. Unió Radio (424). De 8 a 9: «La Palabra» (diari parlat d'Unió Radio). 14:30: Concert pel Sextet. 19:00: Col·lecció de monedes. Programa de l'orient. (Aquest programa es compondrà de discos sol·licitats pels socis de la Unió de Radiodifenters). 20:10: Informació de la sessió del Congrés. 22:30: Informació de la sessió del Congrés. 22:30: Concert per la Banda d'Enginyers.

FRANÇA. — París. Radio-Paris (1744). 13:05: Discos. Concert per la Unió de Radiodifenters. 20:00: Concert ofert pel Palau de la Nouveauté. 21:30: Música dramàtica: obres de Ponchielli, Donizetti, Bizet, Massenet i Borodine. **BELGICA**. — Brussel·les (508.5). 17:00: Concert. 18:30: Discos. 20:00: Concert. 21:00: Discos.

ITALIA. — Roma (441.2). 12:00: Notícies. 12:35: Concert pel quintet. 16:30: Concert vocal i instrumental. 18:30: Discos. 20:00: Transmissió del Teatre Goldoni de Ljuborno. Espectacle de gala. — Milà (500.3). 12:00: Discos. 16:00: Discos. 16:10: Música variada. 18:15: Discos. 19:35: Transmissió de l'òpera «Magliola veneziana». (Cançó alegre veneciana).

GRAN BRETANYA. — Davenport (554.4). Programa nacional. 19:30: Senyals horàries. 12:00: Recital d'orgue. 13:00: Discos. 13:15: Concert. 16:10: Jack Payne i la seva orquestra. 16:30: Concert. 18:30: Concert. 20:00: Festival de cant i ball. 21:50: Recital de cant i piano. 22:45: Música de ball. **GERMÀNIA**. — Viena (516.3). 15:30: Esperanto. 16:05: Concert. 20:10: Concert. 21:25: Concert. 21:45: Cançons. 22:10: Continuació del concert. — Hamburg (372.2). 19:30: Programa variat. 19:35: Transmissió de l'òpera de Verdi «Otello». Notícies. — Langenberg (473). 12:05: Concert. 16:00: Concert. 19:00: Música de ball. 22:10: Concert.

TSCHECOSLOVÀQUIA. — Praga (486.2). 16:30: Retransmissió de Bru. 19:00: Concert. 21:20: Música. **NORUEGA**. — Oslo (1.071). 15:00: Notícies. 19:30: Concert de música religiosa. Notícies.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Dissabte, dia 5 de desembre de 1931. INAUGURACIÓ DE LA TEMPORADA. Primera de propietat i abonament. L'òpera en quatre actes del mestre Verdi.

AIDA

per l'eminent divo tenor HIPOLIT

LAZARO i els notables artistes Josefina Blanch, Concepció Callao, Ramon Cortinas, Anibal Vela. Es despatxa a complaïda. Continua obert l'abonament.

Teatre Català Novetats

Gran Companyia Catalana. Direcció C. Capdevila.

A les deu. «JOVENTUT JORDIANA».

LA SENYORA DEL CASTELL DE SHENSTONE

basada en la famosa novel·la de H. O. RENCE BARCLAY. Demà, tarda, «Espectacles per a Infants». «LES ARRACADES DE LA REINA», de FOLCH I TORRES. — Divendres estrena de

Els tres pretendents d'Antònia

d'Arlet Artís. Es despatxa a complaïda.

Teatre Català Romea

Hospital. 51. Tel. 19691.

Companyia VILA-DAVI.

Avui, dimecres, a un quart d'onze.

ESTRENA

de l'obra nord-americana original de Ramsay Mac Lean i Eleanor Jeffery, adaptació de Melchor Font.

RADIO XICAO W.P.H. 15

Soyez-vous en scène dirigida per Radio Barcelona. — Decret nou de Batlle i Amigó. — Aparats amplificadors de Standard Elctrica.

Piano de la casa Izabal.

Demà, dijous, tarda infantil: «LES AVENTURES D'EN TITELLETT». NH.

«RADIO XICAO W.P.H. 15».

Gran Teatre Espanyol

Avui, nit, a un quart d'onze. Gran

exit de

El Galliner

Demà, tarda popular: Darrera de «CAPERU MARIT». NH: «EL GALLINER».

Teatre Apolo

Companyia de sarsuela i òpera

d'EMILI VENDRELL

NH:

El dúo de la Africana

Los de Aragón

per E. Vendrell i

La corte de Farón

Demà, dia 3 de desembre. Es-

deveniment teatral de Victor Mera,

música dels mestres Ortiz de Zarate

i Francesc Palos

Estrena

Los hijos de Monreria

Protagonista

EMILI VENDRELL

Teatre Català Novetats

Avui, nit

LA SENYORA DEL CASTELL DE SHENSTONE

en

JOVENTUT JORDIANA

Es despatxen tiquets a la casa Vi-

nyoles (Portaferrius, 18. Tel. 1815).

Teatre Victòria

Companyia titular en la qual

figuren els eminents artistes R. Bal-

drieh, P. Gorgé i V. Simón.

Avui, nit, l'obra que veurà tot Bar-

celona

PERDOME VO, A MI PAPA

El Renegado

per Gorgé, Simón, Ferrer i L. Via.

Demà, dijous, tarda, a dos quarts

de cinc. Extraordinari verumt. Primer

«LOS CLAVELES», per V. Si-

món. Segon: «LA CASTA SUSANA».

Per Gorgé i Dolores Rosell.

NH, i totes les nits: «EL RENEGADO».

Teatre Goya

Teléfono 13341

Companyia MARGARIDA XIRGU

primer actor. Alfons MURCZ.

Avui, tarda, a les 5 i 1/2 i demà,

tarda: «DE MUY BUENA FAMILIA».

Nit, a les 10 i 1/2. ESTRENA de l'obra

en quatre actes de LENORMAND.

LOS FRACASADOS

Demà, nit: «LOS FRACASADOS».

Teatre Barcelona

Companyia de comèdies còmiques

AURORA REDONDO-VALERIA LEON

Avui, nit, a un quart d'onze.

GRANDIOS EXIT de la joguina co-

mica en tres actes de Muñoz Seca.

Per Gorgé i Dolores Rosell.

Demà, dijous, tarda: «VIVA ALCOHOL».

«QUE ES MI PUEBLO». NH.

«ESTA NOCHE ME EMBOBRARÉ».

OLYMPIA

CIRC EQUESTRE

Avui, dimecres, nit, a un quart

d'onze. Grandios exit de MISS VEN-

TUR. ELS 6 WILKES, TROUPE CHI-

ERAWAYS. ELS 7 NELSON. ELS 8

ALGONVIL. ORGEL KU-KU-KOSA.

KEN. ANDRES RANCY. TRIO ZAC

CHINI. THE QUATRE MONGIORS.

CORTINI. Intermedis per tots els au-

gustos. — Demà, dijous, tarda: MA-

TINEE INFANTIL. A més dels pas-

seigs en els ruquels, hi haurà un

altre obsequi a la mainada. Diven-

dres, nit i dissabte tarda. ESDEVEN-

IMENT.

RAY VENTURA and his collegues

Teatre Talia

Companyia d'ANITA TORMO

Avui, nit, a un quart d'onze. La

gran creació d'aquesta Companyia.

Grandios exit de

EL PROCESO FERRER

drama històric en quatre actes d'E.

BORRAS. Demà, dijous, tarda, a les

cinc: «LOS CUATRO CAMINOS». NH.

a un quart d'onze i totes les nits:

l'obra de l'any.

EL PROCESO FERRER

Teatre Català Novetats

Demà, nit

«TERTULIA CATALANISTA»

LA SENYORA DEL CASTELL DE SHENSTONE

Es despatxen tiquets a la rellotge-

ria Muller (Baixada de la Presó, 8.

Tel. 16013).

BOXA al NOU MON

Organització BARCELONA RING

Avui, dimecres, nit, a un qua-

d'onze.

Grandiosa vetllada de professionals

ARANDICA - PIERREZ

6 R. (pes ploma)

Mayó - Esplugas

8 R. (pes ploma)

Llorens - Maza

8 R. (pes mig)

Clua - Llibre

8 R. (pesos lleugers)

Bergwall - La Roe

10 R. (pesos forts)

FRONTO NOVELTATS

Avui, nit, a les 10 i 1/2. Debut de 161-

GOYEN I. IRIGOYEN I. UGARTE

CHEA contra JUANISTI I. CAZA-

LIS II. Detalls per cartells.

Palau Música Catalana

Dimenge, a les cinc de la tarda.

Concert extraordinari per

l'Orfeo Català

sota la direcció del mestre LLUIS

MILLET.

Sis primeres audicions

Programes, localitats: Magatzem

de música de la Unió Musical Espa-

nyola (Passatge de Gràcia, 54, de 4

a 7 de la tarda.

Condicions especials per als se-

nyors socis protectors de l'Orfeo Ca-

talà.

Triomf, Cinemas Marina i Nou

TRIOMF I MARINA. — «Casi ca-

balleros» (sonora). «Dinamita» (so-

ra). NOTICIARI FOX. I «El Vengu-

dor».

«NOU». — «Cita trágica» (sonora).

«Vagabundo en Europa». «La bella

de Baltimore». I «Para arriba y para

abajo».

COLISEUM

NH, a les deu: «LAS CALLES DE LA

CIUDAD». per Gary Cooper i Sylvia

Sidney: «REVISTA PARAMOUNT». I

«AL CAMP OSE FUE MI MUJER».

(dibuxos sonors).

Fantasio

Avui, nit, a les deu: REVISTA PA-

RAMOUNT; una cinta Caricato C.

MAR DE FONDO

namond: «MELODIES TRAUDORAS».

«PARIS DE ORIENTE» (documenta-

ria). GRAN EXIT DE GEORGE O-

BRIEN en la superproducció Fox

CINE PARIS

Avda. Pla. de l'Angel, 11 i 13

Tel. 14544

AVUI, NIT, A LES 9'45

REVISTA-KARL DANE en «LA

LLAMA SALVADORA». «EL RAP-

TO DE KATE KAES (dibuxos)

Ext. de

CARLETS GARDEL

EN EL SUPERFILM CANTAT I

PARLAT EN ESPANYOL.

Luces de Buenos Aires

AMB GLORIA GUZMAN I SOFIA

BOZAN.

SALONS CINÆS

TIVOLI. — Avui, nit: «POBRE TENO-

RIO», per Buster Keaton i Reginald

Denny. Còmica. Noticiari i Curiosi-

tats.

CATALUNYA. — Avui: «MUJER X».

(parlada en espanyol), per Josep

Crespo, Rafael Rivelles i Maria La-

drón de Guevara: «ENGANCHALO»,

per Thelma Todd. Noticiari i Sport.

FEMINA. — Avui: «UN YANKI EN

LA CORTE DEL REY ARTURO», per

Will Rogers i William Farnum; No-

tiari, Dibuxos i Atracció.

KURSAAL I CAPITOL. — Avui, nit:

«LA LEY DEL HAREN» (parlada en

espanyol), per Josep Molica, Carme

Larraberrí. Noticiari, Dibuxos i Vi-

lats.

DARRERES INFORMACIONS

Notícies de la Península

El problema de la Casa del President preocupa els ministres. — El senyor Prieto diu que organitzarà els actes que es celebraran amb motiu de jurar la Constitució el President; i, de passada, comenta la situació política. — Segueix el Congrés Ferroviari. — Acusacions contra el Govern

El problema de la Casa del President. — No hi ha disidència entre els radicals-socialistes

Madrid, 2. — El ministre d'Instrucció Pública ha manifestat: —Acabo de retornar de la visita que tot el Govern ha fet a les dependències de la planta baixa del Palau d'Orient, i sembla que aquestes reunions condicions suficients perquè es pugui habilitar interinament com a residència del president de la República.

Subsisteix, no obstant, el projecte d'edificar ràpidament un palau, un palau l'arquitectura del qual respongui a l'esperit del nostre temps i que la seva construcció permeti invertir la quantitat que s'hi hagi de dedicar, amb l'empleu d'operaris de tota mena de manifestacions artístiques.

Un periodista ha preguntat si li podia dir sobre la notícia publicada a un diari del matí sobre una suposada disidència sorgida en el partit radical-socialista, i el ministre ha dit que desconexia l'existència d'aquesta disidència.

El Cap del Govern també parla del Palau del President

Madrid, 2. — El cap del Govern arriba a la Presidència a dos quarts de dues de la tarda i ha manifestat que havia visitat amb els altres ministres, el Palau d'Orient.

Se li feu notar que segons deia un diari es trigaria uns tres anys a construir un nou palau per a la Presidència de la República, i el senyor Aznar ha contestat: —El termini serà el temps estrictament necessari perquè es solucioni d'una manera o altra, però ara s'ha de resoldre perquè manquen pocs dies per a l'elecció de cap d'Estat.

El ministre de Finances dona més detalls de la Casa presidencial. — El senyor Prieto serà l'organitzador dels actes que es celebraran amb motiu de jurar la Constitució el President. — Comentaris a la situació política

Madrid, 2. — El ministre de Finances dona compte als periodistes de la visita realitzada pel Govern al Palau d'Orient.

Digué que havia estat a les habitacions anomenades del Duc de Gènova i en les que foren residència del príncep d'Astúries.

—Seran aquestes habitacions la residència del senyor Alcalá Zamora, o tancauament les ocuparà per a actes oficials.

—Seran la residència, no sols per

Borsa oficial de Comerç
Mercat Lliure. — Col·legi d'Agents

TANCA DE LA TARDA		
Interior	59.75	
Exterior	70.25	
Amort. 5 % 1920	77.75	
1925	74.75	
1926	83.75	
1927 sense imp.	84.80	
amb imp.	89.65	
3 % 1928	81.75	
5 % 1929	175.00	
Bons Or 6 per 100	175.00	
Obligacions		
Ajuntament 1926 B.	58.25	
1921 6 %	72.00	
1923 5 %	59.00	
Exposició	62.00	
Bons Reform.	62.00	
Caixa d'Emissions	80.50	
Provincials 5 %	78.00	
Crèdit Local 6 %	78.00	
Deuques Argentines	80.00	
Costa Rica	80.00	
Ord. priueta serie	54.50	
segona	50.50	
prioritat	57.25	
Pamplona	50.25	
Almansa 4 %	80.00	
Especial 5 %	83.00	
Valencianes 5 %	80.50	
Alacant primera hipoteca	47.50	
Serie C.	80.00	
Serie F.	63.00	
Serie I.	75.00	
Andalusos 1. Serie 3 %	17.00	
2. Serie 3 %	14.50	
Tramvies de Barcelona 6 %	82.25	
F. C. Transversal 6 %	82.25	
C. H. A. D. E. 6 %	83.25	
Bons Catalans Gas 6 %	83.25	
Bons Energia Electrica 6 %	83.25	
Elec. i Gas Lebón 6 %	83.25	
Unió Elec. de Catalunya 6 %	83.25	
Cooperativa de Fluid Elec. 6 %	83.25	
C. Espanyola Petrolis 6 %	83.25	
Accions comptat		
F. C. a grans penes	143.00	
Funicular de Montpich	143.00	
Transmediterrània	143.00	
S. A. Cros	143.00	
Telefonos Nacional 7 %	143.00	
ordinaries	143.00	
Prof. C. Gal. del Suro.	143.00	
Ord.	143.00	
Prof. 7 % Tramvies	143.00	
Prof. 6 % Catalana Gas	143.00	

Segueix el Congrés Ferroviari. — Acusacions contra el Govern. — Es demana la nacionalització dels ferrocarrils

Madrid, 2. — A dos quarts d'onze ha continuat la seva sessió el Congrés Ferroviari, presidint el company General Guzmán.

Trifó Gómez fa ús de la paraula i diu que té el dolor de no poder expressar el seu aplaudiment, perquè no ha correspost el Govern a l'adhesió del Sindicat.

Totes les frases de disquis que puguin dirigir-se a les companyies les subscrit l'executiva.

Avui no tenim uns transports organitzats, malgrat d'haver tingut sempre les companyies quan han volgut per a organitzar el servei, i no han servit els interessos generals del país.

Després de molts anys de gestió, les empreses presenten uns ferrocarrils en decadència, per la deserció de la direcció i desorganitzada administració.

Els qui paguen les conseqüències són els agents i obrers, que no han tingut cap participació en la gestió, i per tant no tenen la responsabilitat.

BORSA DE BARCELONA

MERCAT LLIURE. — COL·LEGI D'AGENTS

2 DESEMBRE DE 1937

VALORS A TERME:
Sessió de la tarda. a Borsa: S'opera de Nord de 51'10 a 51'30 i a 50'50, Alacants a 36'25 i a 36'00, Tramvies a 45'00, Crèdit i Docks a 16'00, Colonial de 49'50 a 50'35 i a 50'00, Explosius de 109'50 a 109'00 i a 109'75, Hulleres a 72'00, Mines Rif de 63'35 a 64'00 i a 63'75, i Petrolis de 5'00 a 5'10 i a 5'00.

Aprim: Nords 50'75, Mines Rif 63'25, C.H.A.D.E. 450'00 (nominal), Filipines 285'00 (diner).

MONEDES ESTRANGERES
Informació de canvis de monedes estrangeres facilitada pel C. O. de C. de M., de Madrid:
Lliures, 39'30; dòlars, 11'95; francs, 46'70; lirs, 61'35; marcs or, 2'85; suïssos, 332'30; belgues, 163'90; florins holandesos, 4'815; escuts portuguesos, 36'30; coronas txecoslovàques, 35'45; pesos argentins, 2'93; coronas sueques, noruegues i daneses, 2'30.

Canvis del matí, a Londres:
Lliures, 38'93; dòlars, 11'9575; francs, 46'85.

VALORS RENDA Demaneu L. Gomis Corredor de
ACCIONS A TERMINI informes a
Fontanella, número 15. — BARCELONA

L'AJUNTAMENT

Amenaces a la premsa. — L'alcalde diu que empararà als periodistes. — Precaucions. — Sobre la protesta del senyor Bisbe. — Serveis dels urbans. — L'arbitri dels solars. — Nota partidista. — El cas del senyor Jové. — El senyor Amadeu Llopart

Aquest matí, foren vistos pels corredors de la Casa la Ciutat, com si prenguessin possessions alguns dels coneguts individus que més es distingiren en l'avalot de la sessió passada.

Com que aquests individus profieren i profereixen amenaces contra la premsa sense distincions, els periodistes que fan informació, tingueren interès a veure l'alcalde senyor Aguadé.

Arribats davant seu li plantejaren el cas de la seguretat de la premsa en l'exercici de les seves funcions.

Contestà el senyor Aguadé que pel que fa referència a les sessions, queda assegurada la integritat moral i física de la premsa, perquè l'Alcalde garanteix als periodistes que no els pot menjar res.

Les precaucions de l'altra dia de sessió, foren preses en vista a quelcom que no es refereix a cap dels partits que tenen representació al Consistori.

Pel que es refereix a la sessió d'ara, es complirà el que hi ha disposat en el reglament vigent, encara que es preparin reformes al Reglament. No s'ha de pensar, però, que entre els regidors de les minories.

Després d'alguns comentaris sobre la situació de l'alcalde, als finals de la sessió passada, un periodista li preguntà què opinava de la protesta del senyor Bisbe.

Contestà que el Bisbe es referia a l'leis anteriors al 14 d'abril i que respecte a la cerimònia laica de dimenge d'enderroc, la paraula del Consistori, precisament en dimenge, pot dir que en dimenge foren actuals Galan i García Hernández, sense que protestessin bisbes i arquebisbes, i això que allò tenia més importància que enderrocar una pare.

Un altre periodista li digué que l'alcalde i els seus regidors quedaven anatematitzats igual que els que anaven a enderrocar la paraula de dimenge, precisament en dimenge.

Contestà l'alcalde que és un problema en el qual es perd, perquè no coneix gaire les lleis canòniques, però que troba estrany que en una mateixa «nació» hi hagués abans el cas de Reus, on el cementiri era secularitzat sense protesta de ningú.

Finalment es parlà dels drets que cobren els dispensaris, fins per a l'ament, perquè els aquests abonades les despeses dels auxiliats. Sembla que l'Estatut Municipal de la Dictadura ho permet.

En sortir, els periodistes dolen que en el cas que algú rebí algun mal cop dels individus avaluadors, hom veu que encara li faran pagar la cura.

La guàrdia urbana ha prestat durant el dia passat 2.500 serveis. Entre ells figuren 17 detencions per furtives; 4 per dispar d'arma de foc; 30 per furt i robatori; 12 per estafa; 4 per expedir moneda falsa; 23 per

INFORMACIO BARCELONINA

Conferència de Josep Puig i Cadafalch a l'Ateneu Barcelonès

Demà, a les set de la tarda, tindrà lloc a la sala d'actes de l'Ateneu Barcelonès, la primera de les conferències d'un curs que l'Associació d'Alumnes de l'Escola Superior d'Arquitectura ha organitzat.

Aquesta conferència anirà a càrrec de l'arquitecte Puig i Cadafalch, i versarà sobre el tema «La renovació de l'arquitectura».

Intil·lucem la importància que té, a casa nostra, el coneixement de l'illustre arquitecte sobre un tema tan interessant.

Nou centre catalanista a Vilanova

Es pot dir que ja és un fet a Vilanova i Geltrú la constitució d'un centre catalanista adherit a la Lliga Regionalista de Barcelona. Pels treballs que es porten fets i altres circumstàncies preparatòries, sembla que aviat serà obert aquest nou centre polític català en el qual s'hi aplegaran tots els qui senten intensament la política propugnadora de la Lliga, de la qual serà una Delegació.

Notícies de l'Estranger

A Xina ha estat creada una zona neutra

El comerç a la U. R. S. S. — Ha estat tancada la Borsa d'Atenes. — Hi haurà competència entre cotoners. — Ha fracassat la Conferència de la Taula Rodona

El comerç a la U. R. S. S.

INSTRUCCIONS ALS PAGESOS
Riga, 2. — Segons notícies de Moscou els comissaris del Poble han decretat que els pagesos russos, una vegada fet el lliurament a l'Estat del contingut de cereals que els correspon, podran vendre el remanent a les organitzacions soviètiques locals, al mateix preu que hagin venut a l'Estat.—Fabra.

La Borsa d'Atenes

Atenes, 2. — La Borsa restarà tancada fins el dia 2 de gener, per decisió del ministre de Finances.—Fabra.

La sembra de cotó

ESTATS QUE NO VOLEN LIMITACIONS
París, 2. — El «New York Herald» publica una informació, segons la qual els Estats de Carolina del Sud, Georgia i Alabama, en una reunió celebrada amb assistència dels governadors respectius, havien decidit no secundar el moviment iniciat per a la limitació de la sembra de cotó per a l'any 1938. Aquest acord tindrà la virtut de renovar la perillosa competència que es fan, d'uns anys ençà, els Estats productors de cotó, dels Estats Units.—Fabra.

El fracàs de la Taula Rodona

HI HA HAGUT GROSSES DIFICULTATS
Londres, 2. — Els treballs de la Conferència de la Taula Rodona han acabat amb un fracàs.

En el seu discurs, el primer ministre posà de relleu que, si bé la porta ha quedat oberta per a negociacions noves, evidentment els negociadors havien topat amb grosses dificultats.

La qüestió de les minories a l'Índia ha motivat les divergències essencials, perquè, mentre els musulmans exigien igual representació que els hindús als consells federals i municipals, els hindús, per boca de Gandhí, s'hi oposaren.—Fabra.

El descens de la divisa anglesa

REGNA PREOCCUPACIO
Londres, 2. — Malgrat que albir a la llibre esteriore, la reacció al franc i al dòlar, semblava sostenir-se més ferma, aquest matí el mercat de canvi ha obert amb evident fluïdesa. A primera hora es cotitzava el canvi sobre París, a 83.12, i sobre Nova York a 32.5, que són els canvis més baixos que s'han registrats fins ara.

Els diaris, en general, comencen a comentar el descens de la divisa anglesa i no distinsuen l'hor preoccupació. Segons «Evening News», la baixa és deguda a la venda en masses de lliures esteriores per part de l'estranger, i a l'emigració de capitals de la Gran Bretanya, per la qual cosa és de creure que el descens de l'esterlina arribarà a accentuar-se. «Evening Standard», escomet contra el sistema de restriccions sobre la moneda, i diu que mentre la llibertat d'operar no es restableixi, no es demostrarà la valor exacta de la llibre esteriore.—Fabra.

Xina i J pó

NO HAN DESAPAREGUT ELS OBSERVADORS
Pequín, 2. — Els rumors de que havien desaparegut els observadors estrangers que es troben a la Man-

aconsegudes a la sessió d'avui, ho han estat amb «blancs» d'extremadura a 44'75 pessetes, i «campe» de la línia Palència a 45'25 pessetes.

Siguin a Guadalupe, presenten preus fermes, i diu que Madrid i la regió valenciana paguen més, la qual cosa fa preveure que estem en moments que els preus podrien transformar-se, encara que, en desembre, voler realitzar existències porta sempre fluïdesa en el mercat, i això fa que l'alça veritat no es produïx fins pel gener.

Els altres cereals, preus molt fermes i s'esgoten les existències d'erps i guixetes per al bestiar.

Mongetes Mallorca a 38 pessetes 100 quilos damunt, carro molt.

Morisc Plata a 39 pessetes 100 quilos.

Arribades de mercaderies per les diverses estacions, en el dia d'ahir: Per la del Nord: 10 vagons de blat, 3 de farina i un d'ordi.

Per la de M. S. A.: 23 vagons de blat, 7 de farina, 3 d'ordi i un de civada.

Obituari
Enterraments per a demà:
Josepa Marçes, Latorja, 200. A les onze.
Jacinta Dalmau, Passeig Nacional, núm. 250. A les deu.
Carme Fabregas, Torrent de les Flors, 72. A les deu.
Manel Tomàs, Cerdanya, 268. A les onze.
Eugènia Montea, Muntaner, 256. A les onze.
Dolores Altés, Diputació, 461. A les onze.
Margarida Pallàs, Pujades, 138. A les deu.
Joan Mayano, Ausies March, 140. A les deu.
Antoni Estrada, Hospital Militar. A les deu.
Josep Sansalvador, Passeig de Gràcia, 85. A les onze.
Joan Rovira, Indústria, 496. A les tres.
Francisca Albert, Mijà de Sant Pere, 77. A les tres.
Carme Brasa, Casp, 73. A les tres.
Joan Best, Aragó, 79. A les deu.
Frederic Arnau, Passeig de Sant Gervasi, 35. A les tres.
Manuel Ginés, Vall d'Aran, 13. A les tres.

Diners sobre Valors

espanyols cotitzables. S'anticipa ràpidament, interès legal i per quantitat major a la pignoratí corrent.

CREDITOS Y FINANZAS
Ronda Sant Pere, 37, pral. 2.ª, d'onze a una i de cinc a set. — BARCELONA